

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/161/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116205351
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116205351.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci žalobcu Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: Q. V., nar. XX.X.XXXX, bytom W. - N. M., H. XXXX/XX, o zaplatenie 1914 Eur a prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 29.6.2016 č. k. 11C/91/2016-47 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.762,56 eur s prísl., ako aj trovy konania vo výške 114,50 eur, to všetko v mesačných splátkach po 20,- eur od augusta 2016 pod následkom straty výhody splátok. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

2. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.. Podľa súdu prvej inštancie uzatvorená úverová zmluva spĺňa všetky náležitosti v zmysle citovaného zákonného ustanovenia. Úver je však potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, a to s poukazom na § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Veriteľ totiž pred poskytnutím úveru je povinný zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Pri posúdení tejto schopnosti musí postupovať podľa § 11 ods. 2 citovaného zákona, ktorý viac rozvíja povinnosť veriteľa upravenú v 7 ods. 1, ktorý len príkladmo uvádza, čo by mal veriteľ skúmať. Rozhodujúce je teda dodržanie postupu podľa § 11 ods. 2, v zmysle ktorého je veriteľ povinný zisťovať nielen príjmy klienta, ale aj jeho výdavky, rodinný stav a nahliadnuť do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch. Pokiaľ veriteľ takto nepostupuje, zákonodarca jasne zadefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 a z toho vyvodil aj sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Znamená to, že žalovaný má vrátiť len sumu poskytnutého úveru, teda 2.000,- eur a keďže doposiaľ žalobcovi zaplatil 237,44 Eur, jeho dlh predstavuje 1.762,56 eur. Preto žalobe vyhovel len o túto sumu spolu s príslušenstvom podľa § 517 2 Občianskeho zákonníka a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Súd prvej inštancie skonštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalobca si preveroval len príjmy žalovaného, na výdavky sa ho nepýtal, aj keď v tom čase žalovaný splácal už tri úvery.

3. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, aby žalobe v celom rozsahu bolo vyhovené a uplatnil si náhradu vzniknutých trov konania. Žalobca nesúhlasí s argumentmi súdu prvej inštancie a považuje rozsudok za nesprávny a

odôvodňuje odvolanie tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K názoru súdu, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou pri uzatváraní úverovej zmluvy uvádza, že tvrdenie žalovaného o nepreskúmaní bonity a nezistení výdavkov je nepravdivé a účelové s cieľom vyhnúť sa splácaniu svojho záväzku. Žalobca jednak preveril žalovaného v B. aj B. poisťovni a vyžiadalo od žalovaného údaje o jeho výdavkoch v žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru. Túto žiadosť vyplnil žalobca na základe informácií poskytnutých mu žalovaným, a to aj časť týkajúcu sa jeho výdavkov. Žalobca má za to, že v konaní nevyšli najavo skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť zanedbanie takejto povinnosti zo strany žalobcu, keď navyše bolo preukázané, že v období od 15.1.2015 do 17.8.2015 žalovaný úver riadne splácal. Žalobca má za to, že jeho odvolanie je z týchto dôvodov opodstatnené.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379, § 380, § 381 zákona č. 161/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie pokiaľ zamietol žalobu v prevyšujúcej časti, rozhodol na základe správne zisteného skutkového stavu, vec v tejto súvislosti správne právne posúdil a odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má oporu vo vykonanom dokazovaní.

6. Ako je zrejmé z vykonaného dokazovania vo vzťahu medzi stranami sporu bola dňa 12.1.2015 uzatvorená úverová zmluva, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému bezúčelový úver vo výške 2.000,- eur s úrokovou sadzbou 12,9 % ročne. Poplatok za poskytnutie úveru bol dohodnutý vo výške 100,- eur a za poistenie schopnosti splácať úver 0,73 eur mesačne. Žalovaný sa zaviazal úver splácať v mesačných splátkach v počte 120 po 29,68 eur, a to od 15.1.2015 do 16.12.2024. Výška RPMN je v zmluve určená rozsahom 15,43 % a celková čiastka, ktorú žalovaný musel zaplatiť na základe tohto úveru je stanovená sumou 3.661,60 eur.

7. Z dôvodu, že žalovaný neplnil svoje povinnosti vyplývajúce z uzatvorenej zmluvy o úvere, žalobca listom z 21.12.2015 úver zosplatnil a vyzval žalovaného na zaplatenie sumu 2.032,70 eur v termíne do 31.12.2015. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie potvrdil, že pred uzavretím úverovej zmluvy žalobca si preveroval len jeho príjmy a na výdavky sa ho nedotazoval. Na výzvu súdu prvej inštancie žalobca túto skutočnosť potvrdil s odôvodnením, že uvedené nebolo jeho povinnosťou s poukazom na § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (č. I. 42).

8. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

9. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom k 12.1.2015, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

10. Podľa § 11 ods. 2 citovaného zákona, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinností podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinností podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úveru.

11. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

12. V zmysle čl. 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.6.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

13. Ako už bolo vyššie spomínané, zo strany žalobcu v súvislosti s poskytnutím úveru žalovanému postačilo zisťovanie príjmov žalovaného a jeho výdavky skúmané neboli. Je teda zrejme, že žalobca pred vstupom do zmluvného vzťahu so žalovaným jeho bonitu náležite neskúmal, túto skutočnosť v štádiu prvoinštančného konania nepoprel a pokiaľ v odvolacom konaní tvrdí opak a predkladá nové dôkazy je zrejme, že na tieto príhliadnuť nie je možné, keďže žalobca bol zo strany súdu prvej inštancie poučený v zmysle § 120 ods. 1, 4 O.s.p. v znení platnom do 30.6.2016 o tom, že je povinný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, tieto dôkazy musí označiť alebo predložiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, pretože na dôkazy predložené a označené neskôr súd neprihliada. Poučenie v tomto smere bolo žalobcovi doručené dňa 22.3.2016.

14. Žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita a stav núdze žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Žalovanému príjmy nestačili a potvrdzuje to aj ďalší úver, ktorý si zobral od ďalšej nebankovky W. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti žalovaného, odvolací súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Žalobca pri poskytovaní úveru zanedbal možnosti a schopnosti žalovaného spotrebiteľa splácať úver a prvostupňový súd veľmi správne odmietol priznať aj akékoľvek trovy, ktoré sa môžu na prvý pohľad zdať primerané, ale pre človeka v núdzi potenciálne spôsobilé prispieť k nezvládnuteľnému zadlženiu. Je dôležité, aby žalovaný ako spotrebiteľ finančnej služby žalobcu nezanevrel na služby a aby mohol s prehľadom zvládnuť úverový vzťah bez jeho extrémneho navýšenia (čl. 38 Charty základných práv EÚ) (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/151/2013 z dňa 25.09.2013).

15. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy sa zamerával len na zistenie príjmových pomerov žalovanej a jej schopnosť splácať úver vôbec neskúmal. Podľa tvrdenia žalovanej pri uzatváraní zmluvy sa zástupca žalobcu zaujímal o jej príjmy a o nič iné a to i napriek upozorneniu zo strany žalovanej na existenciu ďalších úverov. Za dôkaz podporujúci toto tvrdenie je potrebné považovať i samotnú zmluvu o úvere. V nej okrem údajov zameraných na zamestnanie a príjem žalovanej iné údaje obsiahnuté nie sú. V priebehu konania žalobca ničím právne významným nepreukázal, aby mal akúkoľvek snahu čo i len formálne zisťovať celkovú zadlženosť žalovanej a teda jej schopnosť platiť ďalší poskytnutý úver. Cieľom žalobcu bolo bez akýchkoľvek pochybností dosiahnutie zisku, bez ohľadu na to, že žalovaná vzhľadom na svoju vysokú zadlženosť množstvom ďalších úverov nebola objektívne schopná dlh takto vzniknutý uhradiť, nakoľko celková výška mesačných splátok úverov presahovala výšku jej príjmu. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou a ani so zaužívanou praxou a zvyklosťami pri poskytovaní úverov. Takéto jeho konanie nie je možné hodnotiť inak ako konanie priečiace sa dobrým mravom v dôsledku čoho je ním uzatvorená zmluva neplatná podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/134/2012 zo dňa 24.01.2013).

16. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. V tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať aj

ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. So zreteľom na všetky tieto okolnosti odvolací súd hodnotí rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny, a preto ho v tejto časti potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p..

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanému v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).